

T. C.
İSTANBUL

Şehremaneti Mecmuası

Şehremaneti tarafından ayda bir çıkarılır

Yıl : 6

Temmuz, Ağustos 1930

Sayı : 71-72

Umûî Hıfzıssıhha Kanunu

BİRİNCİ BAP

Sıhhi teşkilât

Birinci fasıl

Devlet hizmetatı sıhhiyesi ve sıhhi merciler

Madde 1 — Memleketin sıhhi şartları-
rını ıslah ve milletin sıhhatine zarar
veren bütün hastalıklar veya sair muzır
amillerle mücadele etmek ve müstakbel
neslin sıhhatli olarak yetişmesini temin
ve halkı tıbbi ve içtimai muavenete
mazhar eylemek umumi Devlet hizmet-
lerindendir.

Madde 2 — Umumi sıhhat ve içti-
mai muavenet hizmetlerine ait Devlet
vazâif Sıhhat ve İçtimai Muavenet
Vekâleti tarafından ifa ve hususi idare-
lerle belediyelere ve sair mahallî idare-
lere bırakılan hizmetlerin sureti icrası
murakabe olunur. Milli Müdafaa teşki-
lâtına ait sıhhi işler müstesna olmak
üzere bütün sıhhat ve içtimai muavenet
işlerinin mercii ve murakibi bu vekâlettir.

Madde 3 — Sıhhat ve İçtimai Mu-
avenet Vekâleti bütçeleriyle muayyen
hatlar dahilinde olarak aşağıda yazılı
hizmetleri doğrudan doğruya ifa eder:

1 — Doğumu tezyit ve teşhil ve
çocuk ölümünü tenkis edecek tedbirler.

2 — Validelerin doğumdan evvel
ve doğumdan sonra sıhhatlarının vikayesi.

3 — Memlekete sari ve salgın has-
talıkların hâlûlüne mümaneat.

4 — Dahilde her nevi intani, sari
ve salgın hastalıklarla veya çok miktarda
vefiyatı intaç ettiği görülen sair muzır
amillerle mücadele.

5 — Tababet ve şubeleri san'atla-
rının icrasına nezaret.

6 — Gıdalar ile ilaçları ve bütün
zehirli müessir ve uyuşturucu madde-
lerle yalnız hayvanlar için seromlar ve
aşılar hariç olmak üzere her nevi serom
ve aşılar.

7 — Çocukluk ve gençlik hıfzıssıhhasına
ait işlerle çocuk sıhhat ve bünyesinin
muhafaza ve tekâmülüne ait tesisatın
murakabesi.

8 — Mektep hıfzıssıhhası.

9 — Mesai ve san'at hıfzıssıhhası
işleri.

10 — Maden suları ile sair havassı
şifaiyesi olan sulara nezaret.

11 — Hıfzıssıhha müesseseleri ve
bakteriyoloji laboratuvarları ve alelû-
mum hayati muayene ve tahlillere
mahsus müesseseler kûşat ve idaresi.

12 — Mesleki tedrisat müesseseleri
kûşat ve idare veya mümasilî müessesatı
murakabe ve bunlara müsaade itası.

13 — Mecnunlarla sair ruhi hasta-
lıklara mahsus tedavihaneler veya
malûl veya herhangi b'ir noksanîi hilkate
malik olanları kabul edecek yurt veya
müesseseler tesis ve idare.

14 — Muhacirin sıhhat işleri.

15 — Hapishanelerin ahvali sıhhiye-
sine nezaret.

16 — Tıbbi istatistiklerin tanzimi.

17 — Sıhhi neşriyat ve propağandalar.

18 — Vesaiti münakale umuru sıhhiyesine nezaret.

Madde 4 — Doğrudan doğruya şehir ve kasabalar, köyler hıfzıssıhhasına veya tıbbi ve içtimai muavenete müteallik işlerin ifası belediyelere ve idarei hususiyelere ve sair mahalli idarelere tevdi edilir. Vekâlet indelicap bu idarelere rehber olmak üzere bazı mahallerde numune tesisatı vücade getirir.

İkinci fasıl

Sıhhat ve içtimai muavenet teşkilâtı

Madde 5 — Sıhhat ve içtimai muavenet Vekâleti 3 üncü maddede zikredilen hizmetleri ifa için hususi teşkilât kanununa tevfikân teşkil edilmiş fennî ve idarî şubelerden mürekkeptir. Kanunu mahsusuna tevfikân mülhak bütçe ile idare olunan Hudutlar ve Sahiller Sıhhat Umum müdürlüğü, Sıhhat ve içtimai muavenet Vekâletine merbut olarak ifayı vazife eyler.

Madde 6 — Her vilâyette Sıhhat ve içtimai muavenet Vekâletine merbut olmak üzere bir Sıhhat ve içtimai muavenet müdürü bulunur. Sıhhat müdürlere bulundukları vilâyetlerde vekâletin en büyük memuru olmakla beraber valilerin sıhhi müşavirlerdir. Valiler mevcut sıhhi kanun, nizam ve talimatlara tevfikân sıhhiye müdürlerini istihdam ederler ve sıhhi hususlarda onların rey ve mütalâalarını ahlralar.

Madde 7 — Sıhhat ve içtimai muavenet müdürleri bulundukları vilâyetin sıhhi umur ve muamelelerinden vali ile beraber mes'ul olup bütün sıhhi kanun, nizam, talimat ve emirlerin iyi tatbikına nezaretle mükelleftir.

Madde 8 — Her kazada ve icabı takdirinde nahiye merkezlerinde bir veya müteaddit hükûmet tabipleri istihdam olunur. Hükûmet tabipleri doğrudan doğruya vilâyet sıhhiye müdürünün emri altında olup memur oldukları mahallerin sıhhi umur ve muamelelerinden mes'uldür ve kaymakamın sıhhi hususatta sıhhi müşaviridir. Hükûmet tabiplerinin maiyyetlerinde sıhhi işlerde kendilerine muavenette bulunmak üzere küçük sıhhat memurları istifidam edilir.

Madde 9 — Sıhhat ve içtimai muavenet Vekâleti üçüncü ve dördüncü maddelerde zikredilen vazifeleri ifa ve müesseseleri idare etmek üzere tabipler, baytarlar, eczacılar, sair sıhhi ve idari memurları tayin ve istihdam eder.

Üçüncü fasıl

Yüksek Sıhhat Şurası

Madde 10 — Sıhhat ve içtimai muavenet Vekâletince tevdi edilecek yüksek sıhhi ve içtimai meseleler hakkında rey ve mütalâasını beyan ve sıhhi ve içtimai hizmet ve muavenetlere ait kanun, nizamname ve talimatnameleri birinci derece de tetkik eylemek ve tababet ve şubeleri san'atların ifadan mütevellit adli meselelerde ihtibar vazifeleriyle mükellef olmak üzere bir Yüksek Sıhhat şurası teşkil olunmuştur.

Madde 11 — Yüksek Sıhhat Şurası dokuz azadan mürekkep olup bu âza Sıhhat ve içtimai muavenet Vekili tarafından memlekette ilim ve irfan ve eserleri veya sıhhi hizmetleri ile marufiyet kesbetmiş zevat arasından intihap ve Başvekâlete inhası ve Reisicumhurun tasdiki ile tayin olunur.

Madde 12 — Yüksek Sıhhat Şurasından her üç sene nihayetinde kur'a ile üç âza çıkarılarak yerine diğerleri 11 inci

maddede gösterildiği veçhile tayin olurlar. Çıkan âzânın yeniden intihabı caizdir. Yeniden intihap edildikleri takdirde Yüksek Sıhhat Şûrası fabri azâlığı unvanını kaydıhayat şartile taşırlar.

Madde 13 — Yüksek Sıhhat Şûrası her sene teşrinisani, şubat, mayıs aylarında olmak ve her devrei içtimaiyesi on günden aşağı olmamak üzere içtima eder. Vekâletçe lüzum görüldüğü takdirde fevkalâde içtimalar akdolunur. İçtima mahalli Ankara'dır.

Madde 14 — Yüksek Sıhhat Şûrası, Sıhhat ve İçtimai muavenet Vekilinin veya onun tensip edeceği bir zatın riyaseti altında asli âzadan lâakal beş zatın huzurile içtima eder. Reyler sülûsanı ekseriyetle ittihaz olunur. Sıhhat ve İçtimai muavenet Vekâleti müsteşar ve hıfzısıhha işleri ve içtimai muavenet umum müdürleri Yüksek sıhhat Şûrasının tabii âzasındandırlar.

Madde 15 — Züksek Sıhhat Şûrasının toplu olmadığı zamanlarda mükellef olduğu vazifelere taallük eden acele işlerle iştigal etmek üzere Yüksek Sıhhat Şûrası kendi âzasından üç kişilik bir encûmen intihap eder.

Madde 16 — Yüksek Sıhhat şûrası âzasına her devrei içtimaiyeye mahsus olmak üzere her sene bütçesinde miktarı muharrer bir hakkı huzur verilir. Ankara haricinden gelenlere harırahları ve vekâletçe tayin olunacak yevmiyeleri ita olunur.

Madde 17—Sıhhat ve İçtimai muavenet Vekâleti merkezi teşkilâtı ve vilâyetler sıhhi teşkilâtı ve Yüksek Sıhhat Şûrası vazifelerini istilzam ettiği nizamnameler tanzim ve neşrolunur.

Dördüncü Fasıl

Vilâyet Hususi idareleri ve Belediyeler

Madde 18 — Vilâyet hususi idareleri bütçelerinde hususi kanuna tevfikan tefrik ve Sıhhat ve İçtimai muavenet vekâletinin tensibi ile sarfolunan sıhhi ve İçtimai işlere mahsus tahsisat, vilâyet merkezinde veya tensip olunacak sair mahallerde açılacak hastaneler ve dispanserlerle seyyar etibba teşkilâtına ve seyyar etiv tedarikine tebhirat ve tathirât istasyonları tesisine ve verem ve firengi ve çocuk vefiyatı mücadelesine muhtas hıfzısıhha içtimaiye dispanserlerine ve sıtma ve firengi ilacı tedarikine ve sıtma kanununda tasrih edilen ahvalde sıtma membalarının izalesine sarfolunur.

Madde — 19 Vilâyetler hususi idarelerine ait sıhhi teşkilât ve tesisat mahalli Sıhhat ve içtimai muavenet müdürlerinin murakabesi altında bulunup bunlara ait muamelât kanun ve nizamnamelerine tevfikan sıhhat müdürleri tarafından ifa olunur.

Madde 20 — Belediyelerin umumi hıfzısıhha ve içtimai muavenete taallük eden mesailde ifasile mükellef oldukları vazifeler aşağıda zikredilmiştir.

1 — İçilecek ve kullanılacak evsafı fenniyyeyi haiz su celbi.

2 — Lâğım ve mecralar tesisatı.

3 — Mezbağa inşaatı.

4 — Mezarlıklar tesisatı ve mevta defni ve nakli işleri.

5 — Her nevi muzahrefatın tebîit ve imhası.

6 — Meskenlerin sıhhi ahvaline nezaret.

7 — Sıcak ve soğuk hamamlar tesisi.

8 — Yenilecek ve içilecek maddelerin murakabesi ve vilâyet merkezlerle lüzum görülecek sair mahallerde gıda maddelerinin muayenesine mahsus laboratuvarlar tesisi.

9 — Umumi mahallerde halkın sıhhatine zarar veren amilleri izalâ.

10 — Sari hastalıklarla mücadele işlerine muavenet.

11 — Hususi eczane bulunmayan yerlerde eczane kışadı.

12 — İlk tıbbi imdat ve muavenet teşkilâtı.

13 — Hastane, dispanser, süt çocuğu muayene ve tedavi evi, aceze ve ihtiyar yurtları ve doğum evi tesis ve idaresi.

14 — Meccani doğum yardımı için ebe istihdamı.

Madde 21 — Vilâyet hususi idareleriyle belediyelerin 18 ve 20 inci maddelerde gösterilen hizmetlerini ifa için kanunu mahsuslarına tevfikân Vekâletçe tayin olunan etibba ve sair memurin istihdam olunur.

Madde 22 — Belediyeler ve vilâyetler hususi idarelerince sıhhi ve içtimai hizmetlerden hangilerinin ifası mecburi ve hangilerinin ihtiyari olduğu hususi kanunlarına tevfikân tayin ve bu hizmetlerde istihdam edilecek tabip ve memurların kadroları İcra Vekilleri Heyetince musaddak bir talimatname ile tesbit olunur. Hükûmet tabipleri olmayan yerlerde belediye tabipleri nizamnamesine tevfikân Hükûmet tabiplerinin ifasıle muvazzeff oldukları vazifelerle mükelleftirler.

Beşinci fasıl

Vilâyetler ve kazalar umumi hıfzıssıhha meclisleri

Madde 23 — Her vilâyet merkezinde

bir umumi hıfzıssıhha meclisi toplanır. Bu meclis mahalli sıhhat ve içtimai muavenet müdürü, nafia mühendisi, maarif, baytar müdürü, mevcutsa sahil sıhhiye merkezi tabibi, bir Hükümet ve belediye tabibi ve hastane baştabibi ile garnizon ve kıta bulunan yerlerde en büyük askeri tabip ve serbet san'at icra eden bir tabip ve bir eczacıdan ve belediye reisinden mürekktir. Meclis valinin veya valiye bilvekalâ sıhhiye müdürünün riyaseti altında içtima eder. Valinin tensip edeceği bir zat kitabet vazifesini ifa ve zabıtları tanzim eder.

Madde 24 — Kazalarda bu meclisler kaymakamın riyaseti altında Hükûmet tabibi, mevcut ise bir hükûmet baytarı ve askeri tabip, belediye tabibi ve serbest icrayi san'at eden ve kaymakam tarafından intihap edilen bir tabip ve serbest eczacı ile belediye reisinden terekktir.

Madde 25 — Umumi hıfzıssıhha meclisleri münteha azası her üç senede bir değişir. Eski azanın yeniden intihabı caizdir. Her defa tebeddülünde kaymakamlar tarafından vilâyetlere, valilerce de Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletine bildirilir.

Madde 26 — Umumi hıfzıssıhha meclisleri alelâde ayda bir kere içtima ederler. Ahvali fevkalâde veya bir sari ve salgın hastalık zuhurunda valinin daveti veya Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletinin talebi üzerine daha sık toplanırlar.

Madde 27 — Umumi hıfzıssıhha meclisleri mahallin sıhhi ahvalini daima nazarı dikkat önünde bulundurarak şehir ve kasaba ve köyler sıhhi vaziyetinin ıslahına ve mevcut mahzurların izalesine yaraayan tedbirleri alırlar. Sari

ve salgın hastalıklar hakkında istihbaratı tanzim, sari ve içtimai hastalıklardan korunmak çareleri ve sıhhi hayatın faideleri hakkında halkı tenvir ve bir sari hastalık zuhurunda hastalığın izalesi için alınan tedbirlerin ifasına muavenet eylerler.

Madde 28 — Umumi hıfzıssıhha meclislerinin mukarreratından mahalli vazifeler ve salâhiyetler arasında bulunan işler vali veya kaymakam tarafından icra olunur ve istizana muhtaç olanlar kaymakamlıkça vilâyetten ve vilâyette Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletinden sorulur.

İKİNCİ BAP

Sari ve salgın hastalıklarla mücadele

Birinci fasıl

Hudutlar ve sahiller sıhhi müdafaası

Madde 29 — Beşinci maddede zikredilen Hudutlar ve Sahiller Sıhhat Umum Müdürlüğü Beynelmîlel seyrüsefer ve ticaret sebepleri ile intikal eden beşeri ve salgın hastalıklara karşı milli hudutlar ve sahilleri müdafaa vazifesile mükelleftir.

Madde 30 — Hudutlar ve Sahiller Umum müdürlüğü mer'i olan Beynelmîlel mukaveleler ve devletçe mevzu kanunlar, nizamlar ve talimatlar Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâleti tarafından bu mukaveleler, Kanunlar, nizamlar ve talimatların lâıyık ile tatbikını temin için verilen emirler dairesinde vazifeyi ifa eyler.

Madde 31 — Türk ve ecnebi limanlarından Türkiye limanlarından birine gelmek üzere hareket eden her gemi, bir sıhhat patentasını havi olmalıdır.

Ecnebi limanlarından, gelen gemilere ait patentalar mahalli Türkiye konsolosları veya vekilleri tarafından tetkik ve patentanın salâhiyet sahibi bir makam tarafından verildiğine kanaat edildikten sonra vize edilir. Mûteaddit ecnebi limanlarına uğrayan gemiler son uğradıkları limandan konsolos vizesi alırlar.

Madde 32 — Fevkalâde hallerde ve memleketi tehlikeye maruz bırakan salgınlar zuhurunda Sıhhat ve İçtimai muavenet Vekâleti hastalığın hüküm sürdüğü limanlarda bulunan konsolosluklarda çalışmak veya konsolosluk mevcut olmadığı halde müstakillen vazife yapmak üzere mahsus memur gönderir. Bu gibi hallerde sıhhat patentalarının vizesi ve bulundukları mahallin sıhhi ahvali hakkında malûmat almak vazifesi bu sıhhat memuruna aittir.

Madde 33 — Konsolos veya vekili veya ahvali fevkalâdede Sıhhat ve İçtimai muavenet Vekâletinin mahsus memuru bulunmayan yerlerde görülecek lüzum üzerine ya mahalli memurların vize veya muahedelerle münasebette bulunduğumuz dost devletlerden birinin konsolosluğunca yapılacak vizeler muteber olur.

Madde 34 — Ecnebi limanlarındaki mahalli memurlar tarafından 31 nci maddede zikredilen sıhhat patentası verilmediği takdirde bu patentalar konsolosluk veya mevcut ise Sıhhat Vekâletinin memuru tarafından verilir.

Madde 35 — Sıhhat patentalarının vizesine mukabil mahsus kanun mucibince alınacak resim, konsolosluklar tarafından alınır.

Madde 36 — Sıhhat patentaları üzerinde yapılan her türlü tahrifler veya salâhiyetler makamatça tasdik edilmemiş tashihler patentayı hükümden düşürür,

Bir geminin hareketinden evvel 48 saat zarfında verilmiş patentalar muteber olup daha evvel verilenlerin hükmü yoktur.

Madde 37 — Bir geminin hareket limanında kolera, veba, sarıhumma, lekelihumma ve çiçek vak'aları ve yahut Sıhhat ve İctimâi Muavenet vekâletince tayin ve ilân edilecek sair tehlikeli bir maraz salgını mevcut olmadığı halde verilmiş olan patentalar temiz addolunur. Bu hastalıklardan hariçten geldiği tebeyvün eden münferit vak'aların zuhuru patentaların temiz addedilmesine mâni olamazsa da bu vakalar patentalarda işaret edilmiş olmalıdır.

Madde 38 — 37 inci maddede zikredilen hastalıklardan hariçten gelmiş olmadığı tahakkuk eden vakayı zuhurunu bildiren patentalar ile mebdinde temiz olduğu halde Türkiye limanlarından birine gelinceye kadar geçen seyahat müddeti esnasında geminin ahvali sıhhiyesinde vukuagelen tebeddül dolayısıyla evsafı değişen ve 31,32,33,34 üncü maddeler ahkâmına muvafık olmıyan patentalar bulaşık addedilir.

Madde 39 — Hiç bir patentayı hamül olmıyan Türkiye limanlarına gelen gemiler bulaşık patenta ile gelmiş gemiler gibi muameleye tabi olurlar.

Madde 40 — Türk ve ecnebi limanlarından gelerek Türk limanlarından birine dahil olan gemiler sıhhi muayeneye tâbi olup bu mükellefiyete riayet etmiyen gemiler serbest pratika verilmiyerek yolcu ve eşya çıkarılmasına mümaneat olunur.

Madde 41 — Her gemi bir Türk limanına muvasalatı akabinde ve talimatnamelerle tayin olunan saatlerde Hudutlar ve Sahiller Sıhhat Umum Müdürlüğü memurları tarafından ziyaret

ve patentaları ve geminin sıhhi vaziyeti tetkik olunur. Bu memurlar tarafından serbest pratika verilmedikçe gemilere başkalarının girmesi ve gemilerden 47 inci maddede mezkûr talimatname hükümleri haricinde kimsenin çıkması memnudur.

Madde 42 — Kaza, fırtına veya ahvali fevkalâde sebeble bir limana girmeye mecbur olan gemilerden yukarıdaki maddelerde zikredilen evsafı haiz patenta aranmaz. Yalnız bunlar sıhhat patentalarını ibraz etmeye mecburdurlar ve sahil sıhhat memurlarının murakabesi altında limanda kahrılar.

Madde 43 — Türk limanlarına gelen ecnebi harp gemileri ile ecnebi donanmalarına mensup muavin sefineler patenta ibrazına mecbur değildir. Yalnız kara ile irtibat etmek ve serbest pratika almak istedikleri takdirde behemhal ticaret sefineleri hakkındaki hükme tâbidirler.

Madde 44 — Türk harp sefineleri ve ticaret ile münasebeti olmayıp hükmete ait bulunan sair gemiler münhasıran hizmetlerine ait işler için türk limanları arasında seyrüsefer ettikleri ve hiç bir bulaşık limana uğramadıkları ve yolcu, asker ve saire nakleylemedikleri takdirde Türk limanlarına girip çıktıkları zamanlar sıhhi muayeneye tâbi değildirler. Fakat gemi derununda sari hastalık zuhur ettiği takdirde bu gemilerin kaptanları muvasalat limanındaki hudutlar ve sahiller sıhhiye memurlarına haber vermeğe mecburdur. Bu takdirde tıbbi muayene icra ve serbest pratika ita edilmeden kara ile ihtilâf edemez. 37 inci maddede zikredilen hastalıklarla bulaşık limanlardan gelen bu nevi gemiler sair ticaret sefineleri hakkındaki hükme tâbidir.

Madde 45 — Çanakkale Boğazı ile Karadeniz Boğazı arasındaki Marmara havzasında seyrüsefer eden gemiler muvasalat ettikleri limanlarda yolcularını sıhhi ziyaret vaki olmadan çıkarabilirler. Yalnız bu esnada geminin sıhhi muamelesini itmam etmesi lazımdır. Eğer bu muntaka dahilindeki gemilerin hareket limanlarında sari hastalık varsa bunlar umumî ahkâmı tâbi olurlar.

Madde 46 — 43,44 üncü maddelerde zikredilen gemiler ile küçük mesafelere gidip hiç bir yere uğramıyarak avdet eden bahkçı gemileri müstesna olmak üzere Türkiye limanlarından birile ihtilât ederek çıkan her türk ve cenebi gemisi bir sıhhat patentası hâmil olmalıdır. Bu patentalar mahallinde göre temiz veya bulaşık addolunur.

Madde 47 — Limanlarda gemilerin muvasalat ve hareketlerinde jerası icap eden sıhhi muamele, patentaların şekli, vasıf ve sureti ita i, yolcu, mürettebatın ve eşyanın tathiri, bulaşık patentalı gemilere tatbiki icap eden sıhhi tedbirler, muhtelif hastalıklara ait vak'alarda yapılacak muamele ve limanlarla hudutlarda müesses tahaffuzanelerin idare sureti ve yirmi dokuzuncu maddede zikredilen sıhhi müdafaaaya müteallik sair bütün muameleler mevcut mukavele ve kanunlara nazaran Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâletince neşredilecek talimatnamelerle tayin olunur.

Madde 48 — Türkiye konsolosları bulundukları mahalde zuhur eden ve 37 inci maddede zikredilen hastalık vak'alarını ve bunlar hakkında ittilaz edilen tedbirleri Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâletine muntazaman bildirirler. Yalnız bunlardan kolera, veba ve sarıhümmadan her vak'ının telgrafla

ihbarı lazım gelip diğer hastalıklar ancak salgın şekli aldıkları takdirde mektup ile haber verilir.

Nadde 49 — Türkiye limanlarına sari ve salgın hastalıkların dululüne mani olmak için aşağıda zikredilen tedbirler ittilaz edilir:

1 — Gemilerin tıbbi muayenesi.

2 — Bulaşık olduğundan şüphelenilen yolcuların nezaret altında bulundurulması veya tecridi.

3 — Hastaların tahaffuzane veya sari hastalıklar hastanelerinde şifa buluncuya kadar tedavi ve etrafı için tehlikeleri zail oluncuya kadar tecridi.

4 — Gemilerin ve sıhhat memurlarının görecekleri lüzum üzerine tathiri kabil olan ticaret eşyası zati eşyanın ve gemi eşyasının fenni tathiri.

5 — Hastalık amilini nakle vasıta olan haşeratın ve hayvanların itlafı.

6 — Yolcu ve mürettebata aşı veya serom tatbiki.

Bu tedbirlerin tatbiki için lazım gelen zaman zarfında gemilerin limanlarda tevkifine hudutlar ve sahiller sıhhat memurları selâhiyettardır.

Madde 50 — Sari ve salgın hastalıkların nakline vasıta olup fenni tathiri mümkün veya faydalı olmayan her nevi eşyanın gemilerden tehliye edilmesine veya kara veya deniz tarikle memlekete ithaline mümancata Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâleti selehiyattardır. Vekâlet bu hususta müstaceliyetine binaen karar ittilaz ederek gümrüklere ve postaya tebligat ıera ettikten sonra keyfiyeti İcra Vekilleri Heyetinin tasvibine arzeder.

Madde 51 — Türkiye ve cenebi limanlarından bulaşık veya şüpheli olanlar Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâletince

ilân olunur. Bu takdirde bu limanlar müvaredatı gemilerin patentaları bulaşık olmasa dahi 49 üncü maddede zikredilen tedbirlerden birine tâbi olur. Alınan tedbirler Hariciye Vekâletince alâkadar devletlere mer'i mükaveleler dairesinde tebliğ olunur.

Madde 52 — Bütün Türkiye limanlarında sıhhi muamele ifası Hudutlar ve Sahiller Sıhhat Umum Müdürlüğü memurlarına aittir. Bunların bulunmadığı mahallerde Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletinin göstereceği lüzum üzerine hükümet veya belediye tabipleri veya liman reisleri veyahut nahiye müdürleri ile gümrük memurları kanun ve nizam ve talimatnameler hükümleri dairesinde sıhhi müdafaaya mürettep vazifeleri ifa ve rüsumu tahsil ederler.

Madde 53 — Hudutlar ve Sahiller Sıhhat Umum Müdürlüğü hizmetlerine ait olan resimler ve tathir, tephir, tahfuzane masrafları ve kanuna muhalif hareket eden gemi kaptanlarından alınması icabeden para cezası mahsus kanuna tevfikân tahsil olunur.

Madde 54 — Komşu memleketlerden birinde 37 inci maddede zikredilen hastalıklar zuhur ettiği takdirde kara hudutlarında Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletince vürut edecek yolcularla zati ve ticari eşya hakkında aşağıdaki tedbirler alınır :

1 — Tren, araba veya herhangi bir suretle karadan veyahut nehir yolu ile gelen yolcuların hudutlara dahil oldukları mahalde veya hududa civar münasip bir yerde tıbbi muayeneleri.

2 — Aşı veya serom tatbiki.

3 — Zati veya ticari eşyadan tathir ve tephiri mümkün ve faydalı görülenlerin tathiri.

4 — Yolcuların tıbbi nezaret altına alınması veya şüpheli şahısların tecridi.

5 — Hastaların tecrit ve tedavisi.

Madde 55 — Komşu memleketlerdeki salgın hastalıkların memleket için tehlikeyi mucip bir şekilde devam ettirerek adi tedbirler ile bu tehlikenin izalesine imkân görülmediği zamanlarda hudutların hastalık bulunan memlekete mucavir kısmı İcra Vekilleri Heyeti kararile muvakketen seddolunarak her türlü münakaleler tatil olunabilir.

Madde 56 — 37 inci maddede zikredilen hastalıklardan birinin hüküm sürdüğü memleketlerden hava nakil vasıtaları ile vürut eden yolcu ve eşyalar hakkında 54 üncü maddede yazılan tedbirler Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletinin münasip göreceği hallerde hudutlarda veya bu vasıtaların karaya indikleri mahallerde tatbik olunur.

İkinci fasıl

Memleket dahilinde sari ve salgın hastalıklarla mücadele

Madde 57 — Kolera, veba (bübon veya zatürree şekli) lekeli humma kara humma (hummayı tifoidi) daimi surette basil çıkaran mikrop hamilleri dahi - paratifoit humması veya her nevi gıda maddeleri tesemmümüatı, çiçek, difteri (kuşpalazı) - bütün tevkiyatı dahi - sari beyin humması (iltihabı sehayai dimağii şevkii müstevli), uyku hastalığı (iltihabı dimağii sari) dizanteri (basilli ve amipli), lohusa humması (hummai nifasi), ruam, kızıl, şarbon, felci tıfli (iltihabı nubaii kuddamii sincabii haddi tıfli), kızamık, cüzam (miskin), hummai racia ve malta humması hastalıklarından biri zuhur eder veya bunların birinden şüphe edilir veyahut bu

hastalıklardan vefiyat vuku bulur veya mevtin bu hastalıklardan biri sebebiyle husule geldiğinden şüphe olunursa aşağıdaki maddelerde zikredilen kimseler vak'ayı haber vermeğe mecburdurlar. Kudurmuş veya kuduz , şüpheli bir hayvan tarafından ısırılmaları, kuduza müptelâ hastaların veya kuduzdan ölenlerin ihbarı da mecburidir .

Madde 58 — İcrayı san'at eden her tabip 57 inci maddede zikredilen vak'aları kat'i veya muhtemel teşhis vazını müteakip ilk 24 saat zarfında sıhhiye dairesine, hükümet veya belediye tabibi bulunmadığı takdirde polis veya jandarma karakoluna hastanın ismi ve adresile beraber tahriren veya şifahen haber verir . Polis ve jandarma daireleri ittıla hasıl eyledikleri bu vak'aları hiç vakit kaybetmeden alâkadar makamlara bildireceklerdir .

Madde 59 — Sari hastalıkların haber verilmesini kolaylaştırmak üzere Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâletince hazırlanıp arzu edilen tabiplere tevzi edilecek ihbarnameler postalarca meccanen naklolunur .

Madde 60 — 57 inci maddede yazılan hastalıklara uğrayan birisinin ikametgâhı değiştiğini, hastalığı haber vermekle mükellef olanlar öğrendikleri takdirde bu nakli ihbara mecburdurlar .

Madde 61 — Hastane baştabipleri mektep , fabrika , imâlâthane , hayır müesseseleri , ticarethane ve mağaza , otel , pansiyon , han , hamam , hapisane sahip ve müstecirleri ve müdürleri , apartman kapıcıları bulundukları mahallerde , köy iltiyar heyetleri köylerinde zuhur eden ve eczacılar , dış tabipleri ve ebeler , hasta bakıcıları , ölü tabutlayan ve yıkayanlar san'atlarını icra sebebiyle muttali oldukları 57 inci mad-

dede zikredilen vak'aları derakap alâkadar makamlara tebliğ ve ihbara mecburdurlar .

Madde 62 — Deniz veya nehirlerde seyrüsefer eden her nevi sefinelerde 57 inci maddedeki vak'alardan biri zuhur ettiği takdirde , geminin kaptan ve reisi ilk limanda vak'ayı hükûmete haber vermeğe mecburdur .

Madde 63 — Limanlarda bulunan ve sıhhiye patentası vermekle mükellef olan memurlar 57 inci maddede yazılı hastalıklardan ancak kolera , veba , çiçek lekeli humma hastalıklarından zuhur etmiş hakiki vak'aları ecnebi gemileri ve ecnebi memleketlerine gidecek türk gemileri patentalarına işaret ederler . Türkiye limanları arasında seyrüsefer eden türk gemilerine verilecek patentalara mezkûr maddedeki hastalıklardan her birisinin tahakkuk etmiş vak'aları yazılır .

Madde 64 — 57 inci maddede zikredilenlerden başka herhangi bir hastalık istilâi şekil aldığı veya böyle bir tehlike baş gösterdiği takdirde o hastalığın veya hangi bir hastalık şeklinin memleketin her tarafından veya bir kısmın ihbar mecburi olduğunu neşrülân ve o hastalığa karşı bu kanunda mezkûr tedabirin kâffesini veya bir kısmını tatbika Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâleti salâhiyettardır .

Madde 65 — Sari bir hastalık zuhur ettiği veya zuhurundan şüphelenildiği veya sari ve salgın bir hastalıktan vefat vuku bulduğu veya yahut vefatın sari ve salgın bir hastalık tesiri ile husule geldiğinden şüphe edildiği ihbar olunmaz Hükümet tabipleri veya bulunmadığı mahallerde Belediye tabipleri mahallinde lâzımgelen tetkikatı icra ve hastalığın muhakkak olup olmadığını ve

zuhuru sebeplerini tahkik ile mafeyka işar eyler. Sari hastalıklar tetkikatı yapan tabiplere bütün Devlet kuvvetleri müzaherete mecburdurlar.

Madde 65 — 65 inci maddede zikredilen tahkikat, sari ve istilâi bir maraz zuhuru ihbar olunmadığı ve fakat Hükûmetçe sari bir hastalık vukuundan şüphelendiği takdirde dahi yapılabilir. Bu suretle sari hastalık tetkikatı yapan sıhhat memurları lüzum gördükleri mahallerde hastaları veya maraz amillerini ve sebeplerini taharriye salâhiyettardır.

Madde 67 — 57 inci maddede zikrolunan sari ve salgın hastalıklar vak'aları hakkında tetkikat yapan tabip bu tetkikatı kolaylaştırmak üzere hastanın yanına girmeğe ve hastayı ve icabına göre evin sair sakinlerini muayeneye ve hastalığın sureti zuhur ve seyrine dair izahat ve malûmat talebine salâhiyettardır. Bu hususta mümaneatı görülenler bu kanunda zikredilen ahkâmı mahsusa mucibince cezalandırılır.

Madde 68 — Tabip bulunmayan mahallerde Sıhhat ve İçtimai muavenet Vekâletinin emri ile sari ve salgın hastalıklar hakkında tetkikat yapmağa, bu husus için yetiştirilmiş küçük sıhhat memurları mezumdurlar.

Madde 69 — Sari ve salgın bir hastalığın vukuu tahakkuk eylediği takdirde sıhhat memurları derakap lâzımgelen tedbirlerin ittihazına ve bütün idari makamlar bu tedbirlerin tatbik ve icrası hususunda muavenete mecburdurlar.

Madde 70 — Sari ve salgın bir hastalıktan vefat eylediği zan ve şüphe edilen eşhas üzerinde, alâkadar tabip tarafından lüzum gösterildiği takdirde fethimeyit icra olunabilir.

Madde 71 — Sari ve salgın bir hastalığın hükümferma olduğu veya tehtit eylediği mahallerde Sıhhat ve İçtimai muavenet Vekâletince bütün cenazelerin defninden evvel bir tabip tarafından muayenesi mecburiyeti ilân edilebilir.

Madde 72 — 57 inci maddede zikredilen hastalıklardan biri zuhur ettiği veya zuhurundan şüphelenildiği takdirde aşağıda gösterilen tedbirler tatbik olunur.

1 — Hasta olanların veya hasta olduğundan şüphe edildiklerin ve hastalığı neşrü tamin eylediği tetkikatı fennize ile tebeyyün edenlerin fennen icap eden müddet zarfında ve sıhhat memurlarınca hanelerinde veya sıhhi ve fenni şartları haiz mahallerde tecrit ve müşahede altına vazı.

2 — Hastalara veya hastalığa maruz bulunanlara serum veya aşı tatbiki.

3 — Eşhas, eşya, elbise, çamaşır ve binaların ve fennen intana maruz olduğu tebeyyün eden sair bilecümle mevaddın fenni tathiri.

4 — Hasalık neşreden haşerat ve hayvanatın itlâfı.

5 — Memleket dahilinde seyahat eden eşhasın icap eden mahallerde muayenesi ve eşyalarının tathiri.

6 — Hastalığın sirayet ve intişarına sebebiyet veren gıda maddelerinin sarf ve istihlakının men'i.

7 — Dahilinde sari ve salgın hastalıklardan biri zuhur eden umumi mahallerin tehlike zail oluncıya kadar set ve tahliyesi.

Madde 73 — Kolara ve veba ve ruam musapplarından gayri hastalığın evlerinde tecrit edilmelerine müsaade olunur. Yalnız alâkadar sıhhi memurlar tarafından bu tegridin müessir olmasını temin edecek şartların mevcudiyeti kabul

edilmiş olmalıdır. Bu takdirde hastaların evlerine bir âlâmeti mahsus vazedilerek haricle olan ihtilât men edilir. Kolara, veba, ruam musapları ile bulunduğu mahallerde tecridi mümkün ve kâfi görülmiyen sair hastalık musapları ve kolera ve vebayı neşir ve sirayet ettirmeleri muhtemel olanlar icap ederse cebri tecride tâbi olurlar. Cebri tecrit, hastaların veya bu maddede zikredilen şüphelilerin Hükümetçe tayin edilecek mahallerde, her türlü ihtilâttan memnu olarak ve zabıta murakabası altında bulundu-
rulmasıdır.

Madde 74 — Hastaların tecrit ve tedavisine mahsus vasf ve şartları haiz hususi yerleri olmayan mektep, Fabrika ve imalathanelerle müteaddit kimselerin bir arada bulunduğu umumi her nevi müessesesi ve mebanide sari hastalıklara musap kimselerin alınmaması memnurdur.

Madde 75 — Kuduz olan veya kudurmuş olduğundan şüphelenilen hayvanlar tarafından ısırılmış olanların vakit kaybetmeden en yakın kuduz tedavi müessesesine izam olunmaları mecburidir. Bunlardan fakir olanların yol masrafları belediye veya köy sandıklarınca ve bu sandıklar veremedikleri takdirde idarei hususiyelerce tediye olunur ve bunlar Devlete ait umumi nakil vasıtalarından meccanen istifade ederler.

Madde 76 — Etrafında bulunanlara sari ve salgın hastalıklardan birini nakle vasıta olduğu muhakkak olan kimseler muvakkaten ve bu zail oluncaya kadar meslek ve san'atlarının icrasından hıfzıssıhha meclisleri kararla menolunur.

Madde 77 — Sari ve salgın hastalıklardan birinin hüküm sürdüğü veya tehdit ettiği mahallerde Sıhhat ve içtimai Muavenet Vekâletinin tasvibile bütün umumi mahallerde vuku bulacak içti-

malar tahdit veya menolunabilir. Bundan başka hastalarla hastalığı şüpheli olanların ve hastalığın sirayet ve neşrine vasıta olabilecek eşyanın fenni tathiratale mahzur ve mazarratı izale edilmeksizin nakillerine ve bütün kara ve deniz ve hava nakil vasıtalarının fenni tathir ve tephire tâbi tutulmadan seyrü seferlerine mümaneat edilir.

Madde 78 — Hususi kanuna tevfi-kan açılmış olan şahıslara ait laboratuvarlarda ve Sıhhat Vekâletince tayin edilecek müessesatı resmîyenin gayrisinde kolera, veba ve ruam mikropu kâğıtlarının bulunması memnurdur. Diğer sari hastalıklar mikropu kâğıtlarının muhafazasından ve bir mahalden diğerine naklinde yapılacak takayyüdattan lâboratuvar sahipleri mes'uldur.

Madde 79 — Su ile sirayet ettiği fennen mahakkak olan hastalıklardan birinin salgın halinde küküm sürdüğü mahallerde veya bu mevkilerini etraf ve civarında bulunan umumi banyolar ve kuyular, aptesaneler ve şehir ve kasaba veya köylere gelen suların ve çamaşır yıkamağa mahsus umumi mahallerin ve dere, nehir gibi cari sularla göl sularından şüpheli olanların istimali memnurdur.

Madde 80 — Askeri kuvvetler arasında veya askeri müesseselerde 57 inci maddede mezkûr sari ve salgın hastalıklardan biri zuhur ettiği takdirde bu kavunda zikredilen tedabirin ifasına hususi teşkilâtı sıbhiyeleri mecburdur. Bu hallerde Milli Müdafaa Vekâleti vukuatın zuhur ve seyrinden Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletini daimi surette malûmattar edecek ve halkı sirayetden korumak için müştereken itihaz ve kabul edilecek tedbirleri tatbik eyleyecektir. Sıhhat Vekâletince halk arasında görülen

sari hastalıklar vak'alarından Milli Müdafaa Vekâleti vaktında haberdar edilir.

Madde 81 — Sari ve salgın hastalıklar amillerile bulaştığı muhakkak veya şüpheli olupta tathiri ve tephiri masarifi kıymetinden ziyadeye balığ olacağı anlaşılan veya tephir ve tathiri mümkün görülmiyen eşya ve mevaddı saire imha olunur. Tathir ve tephir masarifi kıymetinden ziyadeye balığ olacağı anlaşılan eşyanın sahibi tarafından arzu edildiği takdirde tathir masarifi kendisi tarafından deruhte edilerek tathiri iera edilir. İmha edilen mevat ve eşya Hükümetçe her kimin elinden alınmış ise belediye ve köy ihtiyar heyetlerince tayin edilecek bedeli o şahsa tazmin olunur.

Madde 82 — Sari ve salgın hastalıklardan birinden vefat edip hususi tedabire tâbi olarak defni iktiza eden cenazeler alakadar memurların nezareti altında tabutlanıp defenolunurlar.

Madde 83 — Cebri tecride tâbi olarak müessesatta veya evlerinde tecrit edilen kimselerle 76 mci maddede zikredilen şahıslardan muhtaç olanlarının kendileri ve ailelerinin işçeleri masarifi Hükümetçe tesviye edilir.

Madde 84 — Sari hastalıkların zuhur ve intişarına mâni olmak üzere münasip fasıllarla umumi mebaninin, nakil vasıtalarının, otel, han ve her nevi temâşa yerleri ve saire gibi içtima yerlerinin veya lüzum görülecek sair müessesatın nezir ve ilân edilecek şartlar dahilinde tathir ve tephirine ve hastalık nakleden haşerat ve hayvanatı itlâf etmeğe Sıhhat ve İçtimai muavenet vekâleti mezundur.

Madde 85 — Müstamel elbise, ev eşyası ve sairenin fennen tathir edilmeden satılması memnudur.

Madde 86 — İçinde sari ve salgın hastalıklardan biri çıkan binalarla bitişik binalar sahipleri hastalığın izalesine hadim ve yayılmasına mâni olmak üzere sıhhiye memurlarının gösterecekleri sıhhi mahzurları ıslaha mecburdurlar. Sahipleri yapmazsa Hükümet veya belediyelerce yapıp, masarifi, maliye memurlarınca tahsili emval kanununa tevfikân tahsil olunur.

Madde 87 — Sıhhat ve İçtimai muavenet vekâletince 57 inci maddede zikredilen hastalıkların her birine karşı yapılacak mücadele telbirlerini ve tathirat ve tephirat ve itlâfi haşerat ve hayvanat usullerini ve tathirata tâbi binalar ve eşya ve sairenin ne zamanlarda ve ne suretle tephir ve tathir edileceklerini mübeyyin bir nizamname neşrolunur.

Madde 88 — Türkiye dahilinde her fert çiçek aşısı ile mükerreren aşılanmağa mecburdur. Bu aşının, icrası tarzı ve vesikaların ne suretle ita olunacağı ve aşılarının fennen geri bırakılması icap eden kimseler 87 inci maddede yazılan nizamnamede zikredilir.

Madde 89 — Türkiye hudutları dahilinde doğan her çocuk doğumu takip eden ilk dört ay zarfında aşılanır. Çocuğun peder ve validesi aşı mecburiyetinin ifa edilmesinden aynı suretle mes'uldürler. Ebeveyni olmayan çocuklar veya ebeveyni nezdinde bulunmıyan çocuklar için çocuğu bakmak üzere kabul eden şahıslar veya müesseseler müdürleri mes'uldürler.

Madde 90 — Otuz yaşına kadar olan her şahıs çiçek aşısını beş senede bir tekrar ettirmeğe mecburdur. Çiçek salgını vukuunda sıhhat memurları tarafından lüzum görülecek bütün eşhasa çiçek aşısı tatbiki mecburidir.

Madde 91 — Çiçek aşısı Hükümetçe hazırlanır ve meccanen tevzi ve tatbik olunur.

Madde 92 — Askeri makamlar, askeri hizmetlerini ifa esnasında ve kanunen muayyen olan müddetlerde askerlerin çiçek aşısını muntazaman ifaya mecburdurlar.

Madde 93 — Ticari ve sınaî bütün müesseseler sahipleri müstahdemlerini kendi vesaitile kanunun gösterdiği müddetlerde çiçek aşısı ile aşılamaya mecburdurlar.

Madde 94 — Kanuni mühlet zarfında mükerreren aşılandığını vesikalarla ispat edemiyenlerin Devlet, Belediye hizmetlerinde veya hususi ve umumî ticaret ve sanayi müesseselerinde, büyük çiftliklerde istihdamı veya mekteblere kabulü memnudur.

Madde 95 — Sarı hastalıklara karşı kullanılan her nevi serum ve aşilar Hükümet tarafından ihzar edilir. Hariçten getirilenlerin Sıhhat ve içtimai muavenet vekâletince tayin olunan vasıf ve şartları haiz olmaları mecburidir, dahilde beşeri serum ve aşı imalî Sıhhat ve içtimai muavenet vekâletinin müsaadesine ve murakabesine tabidir. Bu müesseselerin vasıfları ve şartları vekâletçe tayin olunur.

Madde 96 — Kuduz aşısı ihzar ve tatbiki için iktiza eden müesseseler Sıhhat ve içtimai muavenet vekâletince veya onun müsaade ve murakabesi altında resmî teşkilâtı tarafından açılır ve aşı meccanen tatbik olunur.

Üçüncü fasıl

Sıtma ile mücadele

Madde 97 — Sıtma olduğu Sıhhat ve içtimai muavenet vekâletince neşir ve ilân edilecek mahallerde sıtmanın her

türlü şekillerinin 58,59,60, 61 inci maddelerde musarrıf olduğu veçhile ihbarı mecburidir.

Madde 98 — Sıtma mücadelesi, hususi kanuna ve talimatnamelerine tevfi kan ihra olunur. Askeri makamlar Sıhhat vekâletince kabul edilen esaslar dahilinde askeri kıtaat ve teşkilâtta sıtma mücadelesi yaparlar ve yapılan tedbirleri sıtma mücadele reislerine veya sıhhat müdürlüklerine bildirirler.

Dördüncü Fasıl

Trahom ile mücadele

Madde 99 — Ahalisinin büyük bir kısmının trahom hastalığına müptelâ olduğu tahakkuk eden mahallerde Sıhhat ve İçtimai muavenet Vekâleti tarafından mücadele heyetleri teşkil edilir ve iktiza eden müesseseler açılır. Buralarda hastalığın tedavisi için hastalar üzerinde yapılacak bütün tedbirler, ameliyeler meccanen icra olunur.

Madde 100 — Trahomlu olduğu Vekâletçe neşir ilân edilecek mahallerde trahom hastalığının ve ihtilatlarının 58, 59, 60, 61 inci maddelerde tasrih edildiği üzere ihbarı mecburidir.

Madde 101 — Trahom mücadele muntakalarında teşkil edilecek heyetler bütün ahaliyi muayene ve tescile ve trahoma müptela olduğu anlaşılan hastaları tedavi maksadı ile müesseselere celbe ve iktiza eden tedaviyi tatbika selâhiyettardır.

Madde 102 — Gerek trahom mücadele muntakalarında ve gerekse memleketin sair aksamında trahomun sarı devresine musap olan hastaların bu devre devam ettiği müddetçe mektep, fabrika, imalathane veya sair resmî, hususi müessesata devamları menolunur.

Trahom mücadele mintakalarındaki çocukların tedrisatı için Sıhhat ve Maarif Vekâletlerince müştereken hususi tedbirler ittihaz olunur.

Askeri makamlar Sıhhat Vekâletince kabul edilen esaslar dahilinde askeri kıtaat ve teşkilâtta trahom mücadelesi yaparlar ve yapılan tedbirleri mehallelerindeki sıhhat memurlarına bildirirler.

Beşinci fasıl

Zührevi hastalıklarla mücadele

Madde 103 — Vücutun hangi kısmında ve ne şekilde tezahür ederse etsin frengi, belsoğukluğu ve yumuşak şankre müptelâ her şahıs kendisini Türkiye'de san'at icrasına mezun bir tabibe tedavi ettirmeğe mecburdur. Çocukları tedavi ettirmek mecburiyeti ana ve babalarına veya bu çocuklara bakan ve himaye eden kimselerle müesseselere racidir.

Madde 104 — San'atını icra eden her tabip her ay nihayetinde protokol defterindeki kayıtlara nazaran o ay zarfında kendilerine müracaat eden frengili hastaların ismini, yaşını ve hastalığının devrini, evvelce bir tabip tarafından tedavi edilip edilmediğini Sıhhat ve İctimai muavenet Vekâletine bildirmek üzere bulunduğu mintakanın Sıhhat ve İctimai muayenet müdürlüğüne yazı ile bildirir. Mahrem olarak alınacak bu ihbaratı ifşa eden memurlar hakkında Devletin mahrem kayıtlarını ifşa ve vazifei memuriyetini su'istimal etmenin istilzam ettiği mücazat tayin olunur.

Madde 105 — Frengi ve belsoğukluğu ve yumuşak şankre müptelâları bütün resmi sıhhat müesseselerinde veya Hükümet ve belediye tabipleri tarafından darasız tedavi edilir.

Madde 106 — Zührevi hastalıklardan

birile musap olduğundan şüphe ve bu hastalıkları etrafına neşri tamim ettiğinden endişe edilen kimseleri muayeneye sevk ve sıhhi hallerine dair birer rapor talep etmeğe alâkadar Sıhhat ve İctimai muavenet müdürleri ve Hükümet tabipleri mezdurdurlar. Bu gibi şahıslar arzu ettikleri takdirde kendilerini hususi bir tabibe muayene ettirerek ondan alacakları raporu ibraz edebilirler. Bu hususta imzasız ve adressiz ihbarat mesmu olamaz.

Madde 107 — Zührevi bir hastalığa müptelâ olduğu tahakkuk ederek hastalığı etrafına neşir ve sirayet ettirdiğinden şüphe edilen kimseler cebren tedaviye sevkolunabileceği gibi hastalığın sirayetine mâni olmak üzere bir hastanede tecrit ve tedavi altına alınabilir. Bu hususta kuvvei cebriye istimali dahi caizdir.

Madde 108 — Zührevi hastalıklardan birile musap hastalardan biri tedaviyi ikmal etmeden ortadan kaybolduğu takdirde tedavi eden tabibi, mintakası Sıhhat ve İctimai muavenet müdürlüğüne yazı ile malumat vermeğe mecburdur. Sıhhat müdürleri tedaviden bu ayrılan hastanın diğer bir tabip tarafından veya herhangi resmi müesseselere tedavi edilip edilmediğini icap ederse bizzat hastanın kendisinden izahat alarak tahkika ve tedavi edilmediği tahakkuk edenleri 107 inci madde mucibince tedaviye sevk mezundur.

Madde 109 — Her tabip tedavi altında bulunan zührevi hastalıklar musapların ellerine bu hastalığın tehlikesini ve sirayet yollarını bildirecek nümunesi Sıhhat ve İctimai muavenet Vekâletince tespit edilmiş bir (vesayayi sıhhiye varakası) vermeğe mecburdur.

(Alt tarafı var)

BELEDİYE KANUNUNA MÜ- ZEYYEL KANUN

№. 1676

kabulü 2/6/ 930

Madde 1 — 1580 numaralı Belediye kanununun 152 inci maddesi sonuna aşağıdaki fıkra ilave olunmuştur:

İstanbul mahalli idaresi memurları Devlet memurları hakkındaki hüküm ve şartlara tabidir.

Madde 2 — Mezkûr kanunun 156 inci maddesi sonuna aşağıdaki fıkra ilave olunmuştur:

İstanbul ve Ankara valilerine belediye bütgesinden miktarı İcra Vekilleri Heyetince tayin olunacak senelik temsil tahsisatı verilir.

Madde 3 — Bu kanun 1 eylül 1930 tarihinden muteberdir.

Madde 4 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Memurin kanununa müzeyzel kanun

Kanun №: 1610

Kabul tarihi: 15-5- 1930
Negri tarihi: 20-5- 1930

Madde 1 — Yalan yere beyanname vermekten mahkûm olanlar mensup oldukları vekâletçe derhal memuriyetten çıkarılırlar ve bir daha Devlet memuriyetine kabul olunmazlar. Memurlar hususi varidatları karşılık olmak üzere edecekleri istikrazlar ile bankalardan kredi üzerine alacakları mebalîğ müstesna olmak üzere bir senelik maaşlarının yarısından fazla borca giremeyecekleri gibi iş sahiplerinden istikrazda dahi

bulunamazlar. Aksi hareketleri sabit olanlar hakkında vaziyetinin ağırlığına göre inzibat komisyonlarınca takdir olunacak inzibati cezalardan her hangi biri tatbik olunur.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Memurin kanununun birinci muvakkat maddesiyle tasfiye için tayin olunan müddetin 1932 senesi haziranının on beşine kadar temdidini hakkında kanun

Kanun №: 1666

Kabul tarihi: 31-5- 1930
Negri tarihi: 2-6- 1930

Madde 1 — Memurin kanununun birinci muvakkat maddesinde memurin tasfiyesi için tayin olunan ve muahharen 1930 senesi haziranının on beşine kadar temdit edilmiş bulunan müddet 1932 senesi haziran on beşine kadar temdit olunmuştur.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 3 — Bu kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Yeniden kaza teşkiline ve 1452 numaralı kanuna merbut (2) numaralı cetvelin tadiline dair kanun

Kanun №: 1612

Kabul tarihi: 15-5-1930
Negri tarihi: 21-5-1930

Madde 1 — İsimleri merbut (A) cetvelinde yazılı altı kaza teşkil olunmuştur.